

УДК 378.147.88+616-072.1+618.1+618.2+371.322+376.68

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ЕЛЕКТИВНОГО КУРСУ “ЕНДОСКОПІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В АКУШЕРСТВІ ТА ГІНЕКОЛОГІЇ” ДЛЯ СТУДЕНТІВ VI КУРСУ ФАКУЛЬТЕТУ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН

Л. В. Пахаренко

ДВНЗ “Івано-Франківський національний медичний університет”

FEATURES OF TEACHING OF ELECTIVE COURSE “ENDOSCOPIC TECHNOLOGIES IN OBSTETRICS AND GYNECOLOGY” FOR STUDENTS OF THE VI COURSE OF DEPARTMENT OF FOREIGN CITIZENS’ TRAINING

L. V. Pakharenko

SHEI “Ivano-Frankivsk National Medical University”

У статті наведено досвід викладання елективного курсу “Ендоскопічні втручання в акушерстві та гінекології” англійською мовою для студентів факультету підготовки іноземних громадян в умовах кредитно-модульної системи навчання. Викладено основні методики, що застосовуються в процесі навчання. Наведено поєднання традиційних форм навчального процесу разом із використанням нових сучасних технологій, що дозволяє істотно зацікавити студентів до вивчення даної дисципліни та краще засвоїти матеріал.

The publication represents the experience of teaching of elective course “Endoscopic Technologies in Obstetrics and Gynecology” in English language for students of the VI course of Department of Foreign Citizens’ Training according to the credit-modular system. Basic methodologies which are used in the process of education are described. Combination of traditional forms of teaching process is presented with the use of new modern technologies, that allows substantially to interest students to the study of this discipline and better acquire the material.

Вступ. За останні 30 років ендоскопічні втручання в гінекології змінились від простих обмежених за показаннями та технікою маніпуляцій до складних втручань, які вимагають високої професіональності спеціаліста. Сьогодні завдяки медичним технологіям значно збільшилась кількість показань до ендоскопії в акушерстві та гінекології і зараз це є звичним хірургічним втручанням, яке широко застосовується в клініках всього світу [1]. Базова програма з акушерства та гінекології передбачає лише ознайомлення з деякими моментами ендоскопічних технологій, однак не в повному обсязі. Враховуючи те, що медична освіта Україна інтегрується у світовий освітній та науковий простір, це вимагає реорганізації не тільки самого педагогічного процесу базових предметів, а й впровадження нових тем, додаткових курсів навчання [2]. Зважаючи на недостатнє висвітлення питання ендоскопічних втручань в базовій програмі, а також швидкий розвиток сучасних медичних технологій, у медичні вищі навчальні заклади III-IV рівня акреди-

тації було введено елективний курс “Ендоскопічні втручання в акушерстві та гінекології”.

Основна частина. Робоча програма елективного курсу “Ендоскопічні втручання в акушерстві та гінекології” для студентів VI курсу медичного факультету складена для спеціальностей “Лікувальна справа” 7.110101, “Педіатрія” 7.110104, “Медико-профілактична справа” 7.110105 напряму підготовки 1101 “Медицина” відповідно до освітньо-кваліфікаційних характеристик і освітньо-професійних програм підготовки фахівців, затверджених наказом МОН України від 16.04.03 № 239, експериментальним навчальним планом, розробленим на принципах Європейської кредитно-трансферної системи. Програма складається з одного модуля, який поділяється на два змістових модулі – ендоскопічні технології в акушерстві та ендоскопічні технології в гінекології, невідкладна ендоскопічна допомога. Модуль в цілому складає 165 годин (5,5 кредитів), з них 80 годин практичних занять та 85 годин самостійної роботи сту-

© Л. В. Пахаренко

дента. Викладання елективного курсу проходить на базі кафедри акушерства та гінекології Івано-Франківського національного медичного університету. Медичною базою є Івано-Франківський міський клінічний пологовий будинок. На кафедрі існує методичне забезпечення у вигляді календарно-тематичних планів практичних занять, тематичного плану для самостійної роботи студентів, методичних розробок практичних занять для викладачів та студентів, пакета тестового контролю знань, набору ситуаційних занять та методичних вказівок для самостійної роботи студентів.

Кінцеві цілі елективного курсу “Ендоскопічні технології в акушерстві та гінекології” ґрунтуються на базі навчальних цілей, визначених в освітньо-професійній програмі. Передбачаються такі вміння студента: встановити попередній діагноз ускладнень вагітності, що потребують ендоскопічного втручання для діагностики або лікування, планувати обстеження та тактику ведення вагітної, ставити попередній діагноз при основних захворюваннях жіночої репродуктивної системи, що потребують ендоскопічного втручання для діагностики або лікування, планувати обстеження та тактику ведення хворої, визначати основні види й етапи ендоскопічних втручань в акушерстві та гінекології і виконувати необхідні медичні маніпуляції, планувати та надавати невідкладну ендоскопічну допомогу при невідкладних станах в акушерстві і гінекології.

Практичні заняття проходять у профільному відділенні оперативної гінекології. Кожне заняття триває 6–7 годин. На початку заняття проводиться оцінка вхідного рівня знань, далі відбувається коротке обговорення теоретичної частини теми, курація тематичного хворого, робота над відпрацюванням практичних навичок, оцінка засвоєння матеріалу у вигляді тестового контролю та вирішення ситуаційних задач. Значна частина часу відводиться на самостійну роботу студента – “біля ліжка хворого” та присутність на ендоскопічних операціях.

Вагоме значення для підготовки студента є індивідуальна самостійна робота з літературою. На сьогодні немає базового підручника з ендоскопічних втручань в акушерстві та гінекології для студентів вищих навчальних закладів. Це пояснюється швидким темпом розвитку та прогресу даного виду технологій. Проте в цьому випадку, готуючись до занять, студенти можуть використовувати монографії, передові наукові профільні газети та журнали, які є в достатній кількості як в друкованому вигляді, так і в Інтернеті. Зокрема, на даний час система Інтернет

містить велику кількість матеріалу як українською, так і англійською мовами, дозволяє наочно переглядати відеоматеріали різних гінекологічних операцій та ознайомитись як з основним базовим матеріалом певної теми, так і знайти більш професійну та детальну інформацію.

Особливостями практичних навиків даного курсу є те, що всі вони є у вигляді алгоритмів та структурно-логічних схем, що передбачає у студента формування навиків клінічного мислення, творчого підходу та принципово відрізняє їх від практичних навичок базової програми з акушерства та гінекології.

На кафедрі акушерства та гінекології проходять елективний курс і студенти VI курсу англійською мовою факультету підготовки іноземних громадян. Все вищеперераховане методичне забезпечення також наявне і англійською мовою. Слід відзначити деякі особливості викладання елективного курсу “Ендоскопічні технології в акушерстві та гінекології” для даної категорії студентів. Загальновідомим є те, що іноземні студенти володіють значно нижчим рівнем підготовки, в тому числі із базових предметів [3, 4]. Однак вивчення елективного курсу є вже свідомим вибором студентів старшого курсу навчання, отже, можна передбачити певну зацікавленість у навчанні. Студенти-іноземці вже з перших занять показують певну, навіть більшу, ніж українські студенти, обізнаність у ендоскопічних технологіях, виявляють жвавий інтерес до медичного обладнання та інструментів для ендоскопічних втручань, цікавляться показаннями до операцій та технічним виконанням хірургічних ендоскопічних методик. Зацікавленість студентів даним курсом є значно вища, ніж їх інтерес до базової дисципліни акушерства та гінекології. Все це пояснюється тим, що у себе на батьківщині вони проходили протягом двох-трьох років клінічну практику. Там у клініках вони вже ознайомились із новітніми методиками діагностики та лікування різних патологій та складних випадків. Незважаючи на те, що багато студентів їдуть до України на навчання і вважають систему освіти в Україні якісною, все-таки на даний момент забезпечення клінік країн Азії, Африки, звідки є переважна більшість іноземних англомовних студентів, сучасним медичним обладнанням є набагато кращим, ніж забезпечення українських лікарень. Сучасне обладнання, яке доступно не всім лікарням в Україні, дозволяє іноземним спеціалістам виконувати більш складні операції. Ще однією особливістю є те, що переважна більшість якісного, професійного та ліцензійного відеоматеріалу ендоскопічних втручань є іноземною

мовою (англійською, німецькою, французькою), що ускладнює його сприйняття більшістю українських студентів.

На кафедрі акушерства та гінекології практичні заняття проводяться у навчальних кімнатах, де наявне комп'ютерне обладнання, що дає можливість забезпечення перегляду відеоматеріалу. На кафедрі наявні компакт-диски англійською мовою до кожної теми практичного заняття. Кожний диск включає відеотрансляцію та коментарі спеціалістів, короткі відомості про актуальність теми, поширеність певної патології, її етіологію, клініку та показання до оперативного втручання, демонстрацію та технічні характеристики ендоскопічних інструментів та обладнання, які необхідні для хірургічного втручання, хід

самого оперативного втручання із зауваженнями фахівців, можливі наслідки та ускладнення.

Висновки. Впровадження елективного курсу "Ендоскопічні технології в акушерстві та гінекології" в систему навчання дозволяє студентам оволодіти більш глибокими знаннями в діагностиці та лікуванні захворювань репродуктивної системи жінок. Сучасні медичні діагностичні та лікувальні методики в поєднанні із новітніми методами навчального процесу, зокрема застосування мультимедійних технологій значно підвищують інтерес студентів до навчання. Це призводить до активного впровадження в навчальний процес основних положень Болонської концепції навчання та інтеграції української медичної освіти до європейських та світових стандартів.

Література

1. Практична лапароскопічна оперативна гінекологія / О. М. Юзько, Т. А. Юзько, В. І. Єршов [та ін.] // Медицина транспорту України. – 2005. – № 3. – С. 44–46.
2. Медична освіта у світі та в Україні / [Ю. В. Поляченко, В. Г. Передерій, О. П. Волосовець та ін.]. – К. : Книга плюс, 2005. – 384 с.
3. Особливості системи навчання студентів 4 і 5 курсів

міжнародного факультету на кафедрі акушерства й гінекології в умовах кредитно-модульної системи / Ю. О. Талаєнко, Є. Д. Мірович, Л. П. Дабіжа [та ін.] // Медична освіта. – 2010. – № 2. – С. 136–137.

4. Досвід викладання іноземним студентам на кафедрі хірургії з анестезіологією № 2 / О. В. Олійник, А. Р. Вайда, А. Я. Господарський [та ін.] // Медична освіта. – 2011. – № 1. – С. 69–71.